

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendium Sacrorvm Ritvvm Et Caeremoniarvm

Vinitor, Gerlacus

Coloniae Agrippinae, 1656

XVIII. De Coloribus Paramentorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9459

§. 5. Sacerdos in Passionibus in morte Christi dicens *Expiravit, Emisit Spiritum Tradidit Spiritum* &c. per spatium unius *Pater noster* genuflectit, ex Cærem Papæ.

TITVLVS XVIII.

De Coloribus Paramentorum.

1. **P**aramenta Altaris, Celebrantis, & Ministrorum, debent esse coloris conuenientis Officio, & Missæ diei, secundum usum Romanæ Ecclesiæ: quæ quinque coloribus uti consuevit. Albo, Rubro, Viridi, Violaceo, & Nigro.
2. Albo colore utitur à Vesperis Vigilæ Natiuitatis Domini vsque ad Octauam Epiphaniæ inclusiuè, exceptis Festis Martyrum, quæ infra eam veniunt. Feria quinta in Cæna Domini, & Sabbato Sancto in Officio Missæ, & ab illo die vsque ad Sabbatum in Vigilia Pentecostes ad Nonam, in Officio de Tempore, præterquam in Missa Litaniarum, & Rogationum. In festo S. Trinitatis. In festo Corporis Christi. In festo Transfigurationis Domini. In Festis B. Mariæ Virginis, præterquam in benedictione Candelarum, & Processione, quæ fit in festo Purificationis eiusdem in festis Angelorum. In Natiuitate S. Ioannis Baptistæ. In principali festo S. Ioannis Evangelistæ, quod celebratur infra Octauam Natiuitatis Domini. In vtraque Cathedra Sancti Petri. In festo S. Petri ad Vincula. In Conuersione S. Pauli. In festo Omnium Sanctorum. In Festis Confessorum Pontificum, & non Pontificum, & Doctorum. In Festis Sanctarum Virginum non martyrum, & nec Virginum nec Martyrum. In Dedicatione, & consecratione Ecclesiæ vel Altaris, ac in consecratione Summi Pontificis & in anniuersario Creationis & Coronationis eiusdem,

dem, &
Item pe
Octaua
ua, & in
do in e
in illis
laceus. I
rum, qu
pro Spo

3. Ru
in Missa
& Missa
S. Ioanni
& Pauli,
ceptis Fe
stæ post
Pauli, &
rum) In
In Com
Martyru
tium qua
in Domi
die Octa
die occur
tyrum, &
ctauam p
bent, qua
eas Octau
ctum est
tuis supra
gendo Su

4. Vir
vsque ad
costes; vsq
de Temp
supra: ace
currentib

dem, & electionis & consecrationis Episcopi. Item per Octavas prædictorum Festorum, quæ Octavas habent, quando dicitur Missa de Octava, & in Dominicis infra eas occurrentibus, quando in eis fit Officium de Dominica, præterquam in illis Dominicis, quibus tributus est color violaceus. In Missis votivis supradictorum Festorum, quocumque tempore dicantur: & in Missa pro Sponso & Sponsa.

3. Rubeo colore vtitur à Vigilia Pentecostes in Missa vsque ad Sabbatum sequens finita Nonâ & Missâ. In Festis sanctæ Crucis. In Decollatione S. Ioannis Baptistæ. In Natali Apostolorum Petri & Pauli, & in Festis aliorum Apostolorum (exceptis Festo principali sancti Ioannis Evangelistæ post Natiuitatem, & Festis Conuersionis S. Pauli, & Cathedræ sancti Petri, & eius Vinculorum) In Festo S. Ioannis ante Portam Latinam. In Commemoratione S. Pauli Apostoli. In Festis Martyrum, excepto Festo Sanctorum Innocentium quando non venerit in Dominica: Si autem in Dominica venerit, vtitur Rubeo: in eius verò die Octaua semper vtitur Rubeo, quocumque die occurrat. In Festis sanctarum Virginum Martyrum, & Martyrum non Virginum. Item per Octavam prædictorum Festorum quæ Octavas habent, quando fit de Octava, & in Dominicis infra eas Octavas occurrentibus, eodem modo vt dictum est supra de colore Albo. Item in Missis votivis supradictorum Festorum, & in Missa pro eligendo Summo Pontifice.

4. Viridi colore vtitur ab Octava Epiphaniæ, vsque ad Septuagesimam, & ab Octava Pentecostes, vsque ad Aduentum exclusiue, in Officio de Tempore, excepta Dominica Trinitatis, vt supra: ac exceptis Dominicis infra Octavas occurrentibus, in quibus color Octavarum seruetur:

tur: exceptis etiam Vigilijs, & Quatuor Temporibus, vt infra.

5. Violaceo colore vtitur à prima Dominica Aduentus in primis Vesperis: vsque ad Missam Vigiliæ Natiuitatis Domini inclusiue: & à Septuagesima vsque ad Sabbatum Sanctum ante Missam inclusiue, in Officio de Tempore: excepta Feriâ quintâ in Cœna Domini, in qua vtitur Albo; & Feria sexta in Parasceue, in qua vtitur Nigro, vt infra: & benedictione Cerei in Sabbato Sancto, in qua Diaconus, illius Præfationem dicens, solus vtitur Albo: eâ autem finitâ, violaceo vt prius. Item in Vigilia Pentecostes ante Missam, à prima Prophetia vsque ad benedictionem Fontis inclusiue. In Quatuor Temporibus, & Vigilijs quæ ieiunantur, exceptis Vigiliâ, & Quatuor Temporibus Pentecostes. In Missa Litaniarum in die S. Marci Euangelistæ, & Rogationum, & in Processionibus quæ his diebus fiunt. In Festo SS. Innocentium, quando non venerit in Dominica. In benedictione Candelarum in die Purificationis beatæ Mariæ, & in benedictione Cinerum, ac Palmarum, & ipsa Dominica in Palmis, & in eorumdem, ac generaliter in omnibus Processionibus: exceptis Processionibus sanctissimi Sacramenti, & quæ fiunt in diebus solemnibus, vel pro gratiarum actione. In Missis de Passione Domini, Pro quacumque necessitate, Pro peccatis, Ad tollendum schisma, Contra Paganos, Tempore belli, Pro Pace, Pro vitanda mortalitate, Pro iter agentibus, & pro infirmis.

6. Nigro colore vtitur Feriâ sextâ in Parasceue, & in omnibus Officijs, & Missis Defunctorum.

ANNOTATIONES.

*Castaldus
Praxi Car.*

§. 1. In Missis votiuis Celebrantis paramenta erunt conuenientia Missis, quia color votiuarum est idem ac festo-

Tempo
Dominica
Missam
& à Sep-
um ante
e: excep-
ua vritut
na vritut
Sabba-
ationem
, viola-
stes ante
edictio-
poribus,
giliâ, &
Missâ Li-
Rogati-
us fiunt.
enerit in
m in die
dictione
a in Pal-
mnibus
sanctif-
olemn-
de Pas-
e, Pro
a Paga-
la mor-
Paraf-
uncto-
ta erunt
idem ac
festo-

festorum, Altaris vero paramenta erunt conuenientia *lib. 2. sect. 6.*
Officio, quod celebratur, nisi forte Missa votiuâ sit pro *e. 4. n. 6.*
re graui, & publica Ecclesiâ causa, eaque solemniter ce-
lebretrur, nam tunc etiam Altaris Paramenta cum Missa
conuenire debent.

§. 2. In Festis Canonizationum, Beatificationum, *Gauantus*
Translationum, Apparitionum, & similium Festorum *part. 1 tit. 18.*
vtendum est eodem genere coloris, vt in ipsis Festis. *n. 2. lit. c.*

§. 3. Regula in mutandis coloribus ea est, vt muta- *Gauantus*
tio fiat in primis vesperis Festi. Si autem vesperâ non *ibid. sub n. 6.*
sunt integrâ, is color adhibendus est initio vespera-
rum, qui congruit illi de quo dicitur Capitulum. Si Of-
ficium & Missa discordant, color Altaris sequatur Offi-
cium; vestium autem Sacerdotis sit color Missâ con-
formis: quæ diuersitas accidit in Feria tertia Rogatio-
num, & in Vigilijs infra Octauas: pro Missa verò solem-
ni, conuenit vt pallium Altaris concordet cum colore
paramentorum Missâ.

§. 4. In vigilia Pentecostes vtendum colore albo vl- *Gauantus*
que ad Nonam, violaceus vsque ad Missam, rubeus de- *loco cit. part.*
inceps adhibetur, qui & in priuatis Missis huius diei *4. tit. 11 n. 19*
adhibendus quo ad vestes celebrantium licet celebren-
tur ante Nonam.

§. 5. Tribus Rogationum diebus Altarium para- *Gauantus*
menta erunt Officio conformia, sed paramenta Altaris *loco cit. part.*
maioris, aut aliorum in quibus celebrabitur Missa de *4. tit. 11 n. 15*
Rogationibus, erunt conformia celebrantium para-
mentis, quibus iuxta Rubricam vtendum violaceo co-
lore.

§. 6. In festo Sacrorum stigmatum S. Francisci ad- *Gauantus*
hibetur color albus ex Decreto Sac. Rit. Cong. 9. De- *loco cit. part.*
cemb. 1623. *1. Tit. 18. sub*

§. 7. In Dominica tertia Aduentus, & quarta Qua- *n. 2. lit. x.*
dragesimâ paramenta Altaris & Celebrantis adhibe- *Car. episc. lib.*
ri solent aliquantò sumptuosiora, sed coloris viola- *2. c. 20 & 23.*
cei.

§. 8. In omnibus festis solemnibus supradictorum
colorum Flauo colore, & quouis alio auro pretioso in-
tertexto, vt licet.

§. 9. Dum Rubrica præscribit colore violaceo v-
tendum esse, loco illius non bene adhibetur caruleus.
tam in paramentis Sacerdotalibus, quàm antependijs
Altarium, quia color violaceus afflictionis & abstin-
entiæ tempus magis indicat, quàm caruleus.